

Verksamhetsplan.

1700

Der sådant låter sig göra uppsöker emissarien de enskilda hemmen isynnerhet i öde byggher med gles befolkning.

I byar der gårdarna ligga nära hvarandra samt i socknar med goda kommunikationer böra de enskilda besöken vexla med samkväm och möten i någon gård eller annan lämplig lokal. I allmänhet vore bäst att samlas i mindre grupper, men håller emissarien ett föredrag i något allmännare ämne (t. ex. nykterhet, sjelfhjelp, fäderneslandskärlek), kan en större samling ega rum och äfven män och ungdom närvara.

Efter det emissarien gifvit sina råd och talat, vore det bra om kvinnorna sjelfva kunde förmås att yppa sina bekymmer och göra frågor. Således samtal. Dervid behöfver dock ej några parlamentariska regler följas. Emissarien bemödar sig om att svara på gjorda frågor och att utlägga sin sak sakligt och enkelt. Undvik omsorgsfullt allt akademiskt språk och alla bokliga termer, samt sök att ställa eder helt och hållet på de närvarandes utvecklingsståndpunkt. Sätt er också in i deras ekonomiska ställning, bemöda er att känna med dem, att lida med dem och att glädjas med dem öfver deras framgångar. Träd fram till dem som en mor, en syster eller en vän, aldrig som en herrskapsfru eller en stadsfröken. Förutsätt att ej allenast de behöfva lära af eder utan också ni af dem.

Det väckande elementet tråde alltid i förgrunden. Framhåll kvinnornas stora skyldigheter som släktets uppfostrarinnor och hemmets vårdare. Ingif dem sjelfkänsla och intresse för kommun och fosterland påpekande deras viktiga medlemskap i samhället. Samhället är det stora gemensamma hemmet för alla de enskilda hemmen. Kvinnorna få ej undandra sig deltagande äfven i det stora hemmets angelägenheter.

Nedannämnda ämnen kunna företrädesvis behandlas och i enlighet med följande utkast.

Barnavård.

Följes i hufvudsak »Föreläsningar om späda barns vård». Första kapitlet »Om människokroppen» populariseras ytterligare. Vid behandlingen af barnets lindande åtvärnas för hårdt tilldragna lindor, för inspärrande af händer och armar. Varnas äfven för gängse vidskepelse, såsom för att linda in tunga föremål (t. ex. psalmböcker) på barnets bröst under manteln, för skakning af den lilla barnkroppen, för vaggning upp och ned o. s. v. —

Uppfostran af barn i uppväxtåldern.

Uppfostran till renlighet, ordning och lydnad. Klädernas och fotplaggens vård; böcker, griffeltaflor och andra småsaker böra hållas i ordning. Framhåll sanningens helgd och välsignelse. Se till att barnen ej få vänja sig vid osanning. Lögn straffas. Alla straff under allvar men ej i häftighet eller öfverilning. Ej slipprikt tal med barnen. Stöld och snatteri en svår synd. Detta bör noga inskärpas hos barnen redan från späda år. Exemplets makt. Föräldrarnas stora ansvar. Ett rent hjerta barnets prydnad. Om barnet i hemmet ser dåliga seder råda, tar det skada deraf för hela sitt lif. Oegennyttia. Hjelpsamhet. Sänd barnen i skola.

Uppfostran af vuxen ungdom.

Delvis samma som i föregående. — Guds namns missbruk. Beifrande af svordomar och råa uttryck öfverhufvud. De vanligaste uppräknas. Allt slags okynne och oanständighet i rörelser och later motarbetas ifrigt. Den stora betydelsen af ofvanstående. Nykterhet. Aldrig brännvin eller andra rusdrycker i hemmet. Desamma förvisas också från alla samlingsställen. — Könssedligheten särskildt. Guds bud härvidlag. Lättsinnigt tal och okyskt uppförande beifras. Förhindra nattvak och nattlopp i gårdarna, i loft, på vägar och andra platser. Lekar, samkväm och danser öfvervakas. Plikterna mot afkomman. Rättvist bedömande vid sedlighetsbrott. Påpeka det orätta i att dömma kvinnorna och frikänna männen. Barnamord.

De gifta mödrarnas stora plikter emot sina döttrar. — Aktningen för gamla inskärpes.

Uppfostran ej blott negativ. Bibringa de unga höga ideal. Lifva dem att känna och arbeta för nästan, hemmet och fosterlandet. Lyckan består ej i njutning. Högsta form af lycka nästans välgång. Föräldrarna böra väcka hos de unga intresse för goda seder, läsning, sång, samhällsarbete. Exemplet makt framhålles åter.

Hemmets vård.

Ordning, renlighet. Sysslorna på bestämda tider. Daglig sopning af golvet med fuktig kvast. Golfvets aftvättning hvarje vecka. Städning af vrår och knutar, under sängar och bänkar. Damtorkning. Frisk luft. Rena fönster. Öppna fönstren. Gångjern. Tvätta kokkärlen. Håll ej maten framme emellan måltiderna. Grädda brödet tillräckligt. Koka all mat väl, särskildt all mjölmät. — Tillåt aldrig spottande på golvet. Spottlåda med vatten eller enris. Rena sängar. Ohyra. Ej orena kläder i sängarna. Ej med stöflarna på fötterna i sängen. Piska och vädra ofta säng- och gångkläder. Om renlighet i stugans omgifning: kasta ej smutsvatten vid trappan, orena ej stuguknutarna eller andra ställen kring din boning. Haf en blomsterbänk under fönstret, på gården. — Om storstädning, tvätt och byke, slakt, brygd m. m. t. ex. efter Anna Fribergs kokbok. — Sparsamhet.

Hälsovård

med ledning af Ida Godenhjems »Föredrag i hälsovård». — Råd vid sjukvård, vid olycksfall, slagsår, brännsår, drunkning m. m.

Skyldigheter mot djuren.

Vänligt bemötande, välvilja. Renlighet, ljus, värme och luftvexling i stall och fähus. Utfodring. Släpp kreaturen ut äfven om vintern. Slakten göres så smärtfri som möjligt. Låt ej barnen åse slakten. Små gossar få ej pina fiskar. Bär ej lefvande fisk i vidja. Lemna aldrig kroken i fiskens mun. Pina ej kattor,

fåglar, flugor eller andra djur. Fånga aldrig djur med snara. Ej fåglar i bur. —

Långa framställningar undvikas, och fördelas därför hvarje af ofvanstående ämnen i två eller flera lektioner (föredrag, samtal).

Synnerligt önskligt vore att emissarien kunde bland ståndspersoner och framstående allmogekvinnor åstadkomma någonslags sammanslutning för arbetets fortsättning efter emissariens bortresa. Möter detta svårigheter och har emissarien skäl att betvifla uthålligheten af ett dylikt fortsättningsarbete, vore det bättre om emissarien kunde intressera någon enskild person att upptaga arbetet på orten. Lyckas detta borde denna person erhålla instruktioner af emissarien och under någon tid följa med hennes verksamhet. — Symöten enligt medhafd plan rekommenderas särskildt. Kan emissarien redan under sin vistelse på orten ordna symöten, vore sådant lyckligt.

Dagbok.

Emissarien före *dagbok* öfver sitt arbete. Uppgifterna kunde upptaga exempelvis:

1. Socknen, der emissarien vistas.
2. By, gård, torp.
3. Om samling egde rum; hvar?
4. Huru många personer närvaro.
5. Ämnet. Förekom samtal? Var auditoriet intresserad?
6. Om föredrag, så angifves öfverskriften.
7. Sång? — Bön? — Läsning?
8. Intryck och erfarenheter.
9. Företagen resa: längd, tidsutdrägt, med häst, båt, jernväg o. s. v.